

A FIZIKAI SZEMLE LVIII. ÉVFOLYAMÁNAK TARTALOMJEGYZÉKE

<p>A változatos fizikusélet – Beszélgetés Németh Judittal 75. születésnapja alkalmából (<i>Fái György</i>) . . . . . 334</p> <p><i>Ákos Zsuzsa, Nagy Máté, Vicsek Tamás</i>: Kinek jobb a siklórepülési stratégiája, a madaraknak vagy nekünk? . . . 396</p> <p><i>Bakonyi Imre, Simon Eszter, Péter László</i>: Az óriás mágneses ellenállás felfedezése (1988) – a spintronika nyitánya . . . . . 41</p> <p><i>Bakonyi Imre, Simon Eszter, Péter László</i>: Mágneses ellenállás ferromágneses fémekben és mágneses nanoszerkezetekben . . . . . 93</p> <p><i>Barnaföldi Gergely Gábor, Varga Dezső</i>: GEM, avagy új trend a részecskedetektorok világában . . . . . 292</p> <p><i>Bencze Gyula</i>: a kvantummechanika kiteljesedése: a kvantum- szóráselmélet megszületése . . . . . 172</p> <p><i>Bencze Gyula</i>: Egy marslakó, de nem a Földön kívülről! . . . . . 11</p> <p><i>Berényi Dénes</i>: Alapvető fontosságú eredmények az atomfizikában . . . . . 304</p> <p><i>Czirók András, Kósa Edina</i>: Az érhálózat önszerveződése . . . . . 362</p> <p><i>Elekes Zoltán</i>: Mágikus számok, nemes atommagok . . . . . 98</p> <p><i>Farkas Illés</i>: Komplex hálózatok a molekuláris biológiában . . . 366</p> <p><i>Fényes Tibor</i>: Atommagok a nukleonleszakadási határ közelében . . . . . 323</p> <p><i>Fényes Tibor</i>: Az Univerzum uralkodó anyagfajtája, a „sötét anyag” . . . . . 81</p> <p><i>Fényes Tibor</i>: Szupernehéz elemek . . . . . 412</p> <p><i>Fiorini Ettore</i>: a neutrínó tömege . . . . . 331</p> <p><i>Garab Győző, Papp Elemér</i>: Makro-organizált molekuláris rendszerek szervezethez és szerkezeti flexibilitása . . . . . 370</p> <p><i>Gazda István</i>: Fizikortörténeti irodalmunk a 19. században . . . . . 184</p> <p><i>Geszti Tamás</i>: Kvantum és klasszikus határán . . . . . 209</p> <p><i>Hajdu János</i>: Korrespondencia-elv, diszperzióelmélet és egy pár kézenfekvő ötlet . . . . . 121</p> <p><i>Hargittai István</i>: Furkósbót és szürkemedve – Teller Ede a Szabad Világ védelmében . . . . . 2</p> <p><i>Hargittai Magdolna, Hargittai István</i>: Az elméleti fizika csúcsein – tragédiák között (Lev Davidovics Landau centenárium) . . . . . 161</p> <p><i>Hargittai Magdolna</i>: Maghasadás, fekete lyukak – emlékezés John Archibald Wheelerre . . . . . 140</p> <p><i>Hegedűs Balázs</i>: Variációk daganatsejtek mozgására . . . . . 376</p> <p><i>Horváth Dezső</i>: a részecskefizika anyagelmélete: a Standard modell . . . . . 246</p> <p><i>Horváth Gábor, Barta András, Hegedűs Ramón, Pomozi István, Subai Bence, Ákesson Susanne, Meyer-Rochow Benno, Webner Rüdiger</i>: Sarkított fényvel a vikingek nyomában az Északi-sarkvidéken . . . . . 131</p> <p><i>Horváth István, Karcsai Balázs</i>: Az év űrtávcsöve, a GLAST . . . 178</p> <p><i>Hraskó Péter</i>: Az antropikus elvről . . . . . 321</p> <p><i>Hraskó Péter</i>: Valószínűség . . . . . 241</p> <p><i>Király Péter</i>: a kozmikus háttérsugárzás kutatásának története és kilátásai . . . . . 254</p> <p><i>Kis Domokos Dániel</i>: a hanggal történő elektromos távkapcsolás ötlete . . . . . 429</p> <p><i>Klencsár Zoltán</i>: a Mössbauer-effektus . . . . . 406</p> <p><i>Kovács László</i>: Reneszánsz fizikusok . . . . . 424</p> <p><i>Kun Ferenc</i>: Fragmentációs folyamatok univerzalitási osztályai . 221</p> <p><i>Laczkó Bálint</i>: a cometaryum-mechanizmus . . . . . 50</p> <p><i>Lovas István</i>: Berényi Dénes 80 éves . . . . . 405</p> <p><i>Malik Péter, Horváth Gábor, Kriska György, Robertson Bruce</i>: Poláros fényszennyezés . . . . . 379</p> <p><i>Martinás Katalin</i>: Az energiamegmaradás történetéhez . . . . . 261</p> <p><i>Meszéna Géza</i>: Ökológia és evolúció fizikus szemmel . . . . . 391</p> <p><i>Nagy Imre</i>: Tarnóczy Tivadar, 1929–2007 . . . . . 225</p>	<p><i>Nagy Károly</i>: a kvantumelmélet kialakulása Plancktól Diracig . . 201</p> <p><i>Nagy Zoltán, Buday Gábor</i>: Radioaktív hulladékok föld alatti elhelyezésének „vizes” kérdéseiről . . . . . 108</p> <p><i>Oláb-Gál Róbert</i>: Bolyai János egyik leghosszabb fizika tárgyú kézirataról . . . . . 302</p> <p><i>Palla Gergely, Kertész János</i>: Szociofizika: humán kapcsolatok hálózata nagy skálán . . . . . 217</p> <p><i>Paparó Margit</i>: Asztroszeizmológia és exobolygó-kutatás . . . . . 46</p> <p><i>Papp Elemér, Vicsek Tamás, Kürti Jenő, Horváth Gábor</i>: Beköszöntő a biológiai fizika tematikus számhoz . . . . . 361</p> <p><i>Patkós András</i>: a részecskefizika rejtőzködő szimmetriái . . . . . 126</p> <p><i>Patkós András</i>: Entrópia, Planck, Univerzum . . . . . 281</p> <p><i>Rusznayk Ádám, Koltai János, Zólyomi Viktor, Kürti Jenő</i>: Szén nanoszerkezetek elméleti vizsgálata . . . . . 386</p> <p><i>Sólyom Jenő, Tosatti Erio</i>: Fazekas Patrik, 1945–2007 . . . . . 22</p> <p><i>Sólyom Jenő</i>: Landau, az iskolateremtő . . . . . 167</p> <p><i>Sós Katalin</i>: a talaj és az útburkolatok radioaktív sugárzása . . . 296</p> <p><i>Sütő András</i>: Bose–Einstein-kondenzáció és kristályosodás: a folytonos szimmetria sérülésének két esete . . . . . 214</p> <p><i>Szatmáry Zoltán</i>: Teller Ede és az atomenergia . . . . . 17</p> <p><i>Szemeyei István</i>: Tíz év múltán Teller Edével . . . . . 21</p> <p><i>Teller Ede</i>: Hazajöttem . . . . . 1</p> <p><i>Trampus Péter</i>: a reaktortartály biztonságának elemzése . . . . . 287</p> <p><i>Trampus Péter</i>: Atomerőművek üzemidő-hosszabbítása . . . . . 103</p> <p><i>Trócsányi Zoltán</i>: Az eltűnt szimmetria nyomában . . . . . 417</p> <p><i>Varjú Katalin</i>: Attoszekundumos impulzusok . . . . . 87</p> <p><i>Veres Árpád</i>: Találkozásom Teller Edével . . . . . 20</p> <p><i>Veszely Gyula</i>: Áramvezetőhöz kapcsolódó felületi töltés és külső villamos tér . . . . . 300</p> <p><i>Závodszy Péter, Gál Péter</i>: Proteázok az immunrendszerben . . 400</p> <p><i>Zawadowski Alfréd, Bakonyi Imre</i>: Hargitai Csaba (1939–2007) . 111</p>
A FIZIKA TANÍTÁSA	
A fizika oktatását és kutatását közelről érintő állásfoglalások . . 154	
A fizika tanítása érdekében – ELFT–OKM levélváltás	
a kerettantervről 28	
<i>Bérczi Szaniszló, Hegyi Sándor, Hudoba György</i> : a Hunveyor gyakorló űrszondamodell sokoldalú fölhasználása a fizika tanításában és a tantárgyi kapcsolatokban 55	
<i>Bokor Nándor</i> : Az elektromágneses és az akusztikai Doppler-effektus elemzése geometriai diagramokkal 142	
<i>Csiszár Imre, H. Fazekas Erika, Keszöcze László</i> : Az ötvenedik középszintű anket Szegeden 70	
Diákok az Európai Fizikai Társulat születésnapján (<i>Pipek Orsolya, Rajkovits Zsuzsanna</i>) 436	
<i>Edwin F. Taylor</i> : Csak a diák tudja 345	
<i>Eichhardt Iván, Jaloveczki József</i> : Fizikázunk egyszerűen, számítógéppel 311	
<i>Füstöss László</i> : a 2007. évi Eötvös-verseny eredményhirdetése . . 34	
<i>Horváth Dezső</i> : Gimnazistából részecskefizikus – egy nap alatt . 192	
<i>Horváth Gábor</i> : a mesebeli égig érő paszuly: az űrkábel suhánó űrlift 229	
<i>Horváth Gábor</i> : Hogyan fogódzkodik az oposszum a farkával a faágba? 62	
<i>Jaloveczki József</i> : Kétnapos „fizika-show” az iskolában 309	
<i>Jónás Katalin</i> : Élménybeszámoló a magyar fizikatanárok 2008. évi továbbképzéséről a CERN-ben 352	
<i>Jubász Nándor, Ósz György, Vida József</i> : a XVIII. Öveges József Fizikaverseny országos döntője 347	
<i>Keszöcze László</i> : Békési + csabai + fizika + anket 147	
<i>Kissné Császár Erzsébet, Kiss Miklós</i> : Mikola-döntő Gyöngyösön 189	

<i>Kopasz Katalin, Gingl Zoltán, Makra Péter, Papp Katalin:</i> a virtuális mérés technika kísérleti lehetőségei a közoktatásban	267
Kugler Sándorné 100. születésnapjára (<i>Szabados László, szerk.</i>) ..	226
Kutatók lesznek egy napra (<i>Horváth Árpád, Jancsó Gábor,</i> <i>Trócsányi Zoltán</i>)	437
Látogatások az egri Varázstoronyban	73
Nagy Anett: Mitől pezseg a pezsgő?	431
<i>Patkós András:</i> Pillantás PISA-ra	25
<i>Radnóti Katalin:</i> a magfizikai kutatások hőskora, női szemmel – I–III.	113, 150, 193
<i>Simon Péter:</i> Most jön a tizedik	234
<i>Vannay László, Fülöp Ferenc, Máthé József, Nagy Tamás:</i> a Fizika Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny harmadik fordulója a harmadik kategória részére – 2007	65

MINDENTUDÁS AZ ISKOLÁBAN

A szénhidrogének szerepe a jövő energiaellátásában (<i>Bárdossy</i> <i>György</i>)	197
Konvekció égen, földben, vízben és folyadékkristályokban (<i>Buka Ágnes, Éber Nándor</i>)	359
Napjaink korszerű anyagai: a fémhabok (<i>Kádár Csilla, Kenesei</i> <i>Péter</i>)	279

VÉLEMÉNYEK

<i>Bencze Gyula:</i> Tudásalapú társadalom?	307
<i>Berényi Dénes:</i> Magyar kutatók kutatási stílusa és a nemzetközi együttműködés	342
<i>Lovas István:</i> Miért nem kapott Nobel-díjat Teller Ede?	37
<i>Papp Zoltán:</i> Mit értsünk környezetfizikán?	271

ÁLFIZIKAI SZEMLE

<i>Bencze Gyula:</i> Tudomány, áltudomány, tömegtájékozatlanság	337
<i>Bíró Tamás Sándor:</i> Gondolatok a tudomány hatáiról	437

KÖNYVESPOLC

Feynman Richard P.: „Mit érdekel a mások véleménye?” (<i>Abonyi</i> <i>Iván</i>)	358
Kovács László, Szabados László (szerk.): „Az együtt eltöltött idők emlékére” (<i>Füstöss László</i>)	320
Kutrovácz Gábor, Láng Benedek, Zemplén Gábor: a tudomány határai (<i>Füstöss László</i>)	235
Lacza Tihamér: Bűvös táblázat (<i>Berényi Dénes</i>)	200
Mit üzen egy marslakó? (<i>Bencze Gyula</i>)	40
Szabó Árpád: Magyar természettudósok – fizikusok (<i>Berényi</i> <i>Dénes</i>)	155
Szentgyörgyi Zsuzsa (szerk.): Mérnök – tudós – iskolateremtő, Michelberger Pál és kora (<i>Berényi Dénes</i>)	275

HÍREK – ESEMÉNYEK

2008: a Föld Bolygó Nemzetközi Éve	74
2009 a csillagászat nemzetközi éve	78
A Belle Együttműködés új mezont fedezett fel	40
A buborékfizika prófétája perli a kételkedő kutatókat	158
A Nomad nevű mágnes a CERN-ből Japánba költözik	120
A Pentagon legalább 520 millió dollárt költ űrfegyverek kutatásra	120
A Phoenix-szonda	200
A ráncosodás fizikája	159
A Szaturnusz holdjának gyűrűje van	80
A Szaturnusz holdjának porlóiraja van	158
A szupernóvák utáni vadászat során furcsa égitesteket találtak ..	240
A tudomány tanítása – a tanítás tudománya	318
Aggodalmak a fegyverlaboratóriumok elbocsátott munkatársai miatt	240
Akadémiai Ifjúsági Díj 2008.	157

Amerikai segély orosz atomfegyver-kutatóknak	79
Amikor a tudás és a tőke összefog	74
Az amerikai elnökjelöltek álláspontja a 2008/09 évi tudományos költségvetésről	158
Az amerikai kábeltévé-csatornák híreiben a tudományra öt óránként csak egy perc jut	120
Az atomoktól a csillagokig – előadásorozat az ELTE Természettudományi Kar Fizikai Intézetében	318
Az egri Varázstorony bemutatkozása a budapesti Művészetek Palotájában (<i>Ujfaludi László, Vida József, Zoller Gábor</i>) ...	442
Az ELTE Fizikai Doktori Iskolájának hirdetménye (<i>Kürti Jenő</i>) ..	278
Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat 2008. évi Küldöttközgyűlése	119, 276
Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Közhasznúsági jelentése a 2007. évről	237
Az indiai kormány javítani igyekszik a női tudósok helyzetét ..	120
Az MTA 178. közgyűlése	76
Az MTA beszámolója az Országgyűlésnek	74
Az MTA Elnökségének állásfoglalása a darwini evolúciós elmélet védelmében	76
Az Országgyűlés elfogadta a Magyar Tudományos Akadémia elnökének jelentéseit a magyar tudomány helyzetéről	157
Az ötödik Budapesti Szkeptikus Konferencia (<i>Füstöss László</i>) ...	119
Csillogó szilícium	80
Délkoreai kutatót csalás gyanúja miatt felfüggesztettek	80
Dézsi Zoltán 80 éves (<i>Pintye Éva</i>)	442
Eötvös Loránd-szobrot avattak Szombathelyen	79
Eötvös-verseny – 2008	317
Felhívás javaslatételre (<i>Kádár György</i>)	77
Fizibusz program	76
Franciaország csökkenti a nukleáris robbanófejek számát	120
Gamma-sugár teleszkópot neveztek el Fermiről	320
Helyére tették a CERN-ben a CMS-detektor utolsó elemét	40
Ismét a Casimir-effektus	80
Ki lesz a befutó?	278
Kipukkadt a buborék – a „buborékfizika” felfedezője elvesztette professzori állását	320
Kitüntetések a nemzeti ünnepen	156
Lefényképezték a két-proton bomlást	40
Mágneses gáz	80
Magyar Zoltán Posztdoktori Ösztöndíjpályázat 2008	442
Mi robbanhatott az NGC 6946-ban?	240
Mire jó a szamárium?	120
Műholdak segítenek fényt deríteni a grönlandi jég fogyásának rejtélyére	320
Nagy-Britannia és Franciaország atomenergiával fogja ellátni a világot	120
Nano Törzsasztal (<i>Mojzes Imre</i>)	277
Nemzetközi konferencia Debrecenben az ATOMKI rendezésében (<i>Rajta István, Kiss Árpád Zoltán</i>)	441
Nemzetközi tudományos konferencia atomi rendszerekben lejátszó elemi folyamatokról Kolozsváron (<i>Tőkési Károly</i>) ..	316
Neves kozmológus hagyja ott Nagy-Britanniát	159
Rátz Tanár Úr Életműdíj 2008	442
Rekordpénzek K+F-re	157
Simonyi Károly Tudományos Emlékülés – 2008	316
Szexizmus a fizikában?	159
Teller Ede centenáriumi eseményei	40
Új kísérleti adatok négy kvarkból álló mezon létezésére utalnak ..	240
Ünnepi tudományos ülés Berényi Dénes tiszteletére (<i>Gulyás</i> <i>László, Sulik Béla</i>)	441

MELLÉKLET

Az elemi részecskék és alapvető kölcsönhatások Standard modellje (<i>Horváth Dezső, Kármán Tamás, Somogyi Gábor</i>)
Falinalptár (<i>Kármán Tamás</i>)